

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de Raad van de gemeente Den Helder
t.a.v. de heer R. de Jonge, raadsadviseur
Postbus 36
1780 AA DEN HELDER

Haarlem, 27 oktober 2020

Reg.nr. : 1007243/215/421/3164
Betreft : Boardletter 2020 tussentijdse controle gemeente Den Helder

Geachte heer De Jonge,

Ingevolge onze algemene controleopdracht hebben wij onlangs de interim-controle bij de gemeente Den Helder afgerond. Hierbij doen wij u de boardletter 2020 toekomen.

In deze rapportage brengen wij verslag uit van onze controlebevindingen. Bij de interim-controle maken wij mede gebruik van de over de maanden januari – september 2020 uitgevoerde verbijzonderde interne controles. Onze bevindingen strekken zich uit tot begin oktober 2020.

De interim-controle is bij uw gemeente, ondanks de voortdurende coronacrisis, op een zeer prettige en in een constructieve samenwerking verlopen. De interim-controle is geheel op afstand uitgevoerd. Wij hebben alle benodigde informatie (telefonisch, per mail) ontvangen.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Wij vertrouwen erop u met het vorenstaande van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: boardletter 2020 gemeente Den Helder

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

BOARDLETTER INZAKE

INTERIM CONTROLE 2020

GEMEENTE DEN HELDER

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

1	SAMENVATTING RECHTMATIGHEID EN INTERNE BEHEERSING	1
1.1	Algemeen beeld	1
1.2	Opvolging bevindingen managementletter en accountantsrapport voorgaand jaar.....	2
2	BEVINDINGEN VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE (VIC).....	4
3	BEVINDINGEN FINANCIËLE PROCESSEN	5
3.1	Verstreckte subsidies	5
3.2	Aanbestedingsproces	5
3.3	Status contractenbeheer CTM	5
3.4	Fraude-risico analyse is opgesteld.....	5
3.5	Fiscale aangelegenheden.....	6
4	STAND VAN ZAKEN SOCIAAL DOMEIN	7
4.1	Inleiding.....	7
4.2	Ondersteuning omzetzakelijke zorgleveranciers.....	7
4.3	Betalingen aan zorgleveranciers buiten contract nemen toe.....	7
5	FINANCIËLE ADMINISTRATIE	9
5.1	Overlopende activa en passiva	9
5.2	Ontwikkelingen bij de kapitaaldeelname	9
5.3	Helders Steunfonds ingesteld	9
6	ONTWIKKELINGEN WET- EN REGELGEVING	11
6.1	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).....	11
6.2	Rechtmatigheidsverantwoording	12
7	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	13

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de gemeente Den Helder
t.a.v. de heer R. de Jonge, raadsadviseur
Postbus 36
1780 AA DEN HELDER

Haarlem, 27 oktober 2020

Reg.nr. : 1007243/215/421/3164
Betreft : Boardletter tussentijdse controle 2020 gemeente Den Helder

Geachte leden van de raad,

Ingevolge de aan ons verleende opdracht hebben wij in de tweede helft van september 2020 de interim-controle uitgevoerd bij de gemeente Den Helder. In verband met de coronacrisis heeft de controle geheel op afstand plaatsgevonden. In deze rapportage brengen wij verslag uit van onze bevindingen en gaan wij nader in op een aantal aspecten rondom de interne beheersing. Ook de voortgang van de belangrijkste adviezen en aanbevelingen komen in deze brief aan bod.

1 SAMENVATTING RECHTMATIGHEID EN INTERNE BEHEERSING

1.1 Algemeen beeld

In het kader van onze interim-controle toetsen wij of het interne beheersingssysteem, het geheel van opzet en werking van de administratieve organisatie en interne controle, alsmede de risicoafweging en de transparante vastleggingen daarover zodanig kwalitatief zijn, dat zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van de baten en de lasten en van de balansmutaties 2020 in voldoende mate kan worden gewaarborgd. Dit is van belang bij onze risico-inschatting en is mede bepalend voor de aard en omvang van de werkzaamheden bij de jaarrekeningcontrole in het voorjaar 2021.

Uit onze interim-controle blijkt dat de organisatie, als wij kijken naar de (financiële) processen en het financieel-administratief beheer, over de hele linie genomen, op een voldoende niveau zit. Wij zien dat de interne beheersorganisatie aandacht krijgt en op onderdelen zich verbetert. Maar wij constateren tevens dat de coronacrisis zowel invloed heeft op de voortgang van voorgenomen verbeteringen, als op het tempo daarvan.

De coronacrisis raakt veel onderdelen van uw organisatie. Denk aan het uitvoeren van de zogenaamde 'Tozo'¹ regeling (via Halte Werk), het instellen van het Helders Steunfonds, financiële ondersteuning van zorgaanbieders (continuïteitsbijdrage), ondersteuning aan lokale ondernemers en culturele instellingen, maar ook mogelijk lagere inkomsten voor uw gemeente. Het (grotendeels) thuiswerken van medewerkers zorgt daarnaast voor een andere dynamiek dan voorheen.

---

¹ Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers.

Wij denken dan aan de hiermee samenhangende IT aspecten, afstemmingen op afstand, minder direct contact met cliënten, burgers en bedrijven.

De belangrijkste advies- en verbeterpunten uit voorgaande accountantsrapportages en interne controles zijn mede in de Tussenrapportage Verbijzonderde Interne Controle 2020 en de Interne Controle Rapportage (sociaal domein) eerste halfjaar 2020 meegenomen. De voortgang van de adviezen en aanbevelingen wordt zichtbaar bewaakt, maar niet alle adviezen zijn al opgepakt, dan wel afgewikkeld. Wij begrijpen van uw organisatie dat de wens er is om de interne beheersing verder te verstevigen, mede vanwege de komende invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Uw college is met de invoering van de nieuwe regelgeving straks primair verantwoordelijk voor de rechtmatigheid.

Wij hebben op hoofdlijnen kennis genomen van de ontwikkelingen rondom de kapitaaldeelnemingen. Bij de verschillende kapitaaldeelnemingen zijn ontwikkelen die wij in deze brief kort zullen toelichten.

Bij het sociaal domein hebben wij bij de interim-controle signalen ontvangen over dreigende (materiële) overschrijdingen bij de lasten voor de Jeugdhulp en Wmo voor 2020. Vanwege de coronacrisis zijn er bij uw gemeente voor de Wmo en de Jeugdhulp aanzienlijk meer zorgaanvragen binnengekomen. En nog los van de coronacrisis was uw verwachting al dat de zorgkosten in de komende jaren verder zullen gaan oplopen. Dit is overigens een landelijk beeld.

Zoals in de Eerste Tussenrapportage 2020 is verwoord, zijn er financiële onzekerheden als gevolg van de coronacrisis. Een actuele stand van zaken – gemeente breed - (en kwantificering daarvan voor het resultaat 2020) was bij het afsluiten van de interim-controle nog niet beschikbaar. De in deze paragraaf genoemde ontwikkelingen kunnen in het komende jaar (jaren) - in meer of mindere mate - van invloed zijn en tevens effect hebben op financiële positie van de gemeente Den Helder. Een en ander zal mede afhangen of vanwege de flinke toename van besmettingen er van overheidswege (nog) strengere maatregelen gaan komen.

Wij vragen wederom de aandacht voor enkele onderwerpen die organisatie-breed spelen en waaraan al langere tijd gewerkt wordt: het dossierbeheer c.q. zaaksysteem (bewaking volledigheid) en het contracten- en verplichtingenbeheer. Het verplichtingenbeheer, de registratie van verplichtingen hoger dan € 10.000,- zal met de implementatie van het nieuwe financiële systeem worden opgepakt. Zoals bekend is de implementatie van het nieuwe financiële systeem uitgesteld naar 1 januari 2021. Vanuit 'control-oogpunt' zitten aan een dergelijke belangrijke wijziging met koppelingen met diverse andere applicaties de nodige risico's. Uw organisatie is bezig met de voorbereidingen om te komen tot een beheerste overgang.

1.2 Opgvolging bevindingen managementletter en accountantsrapport voorgaand jaar

Op 4 november 2019 hebben wij onze boardletter uitgebracht. Het accountantsrapport is op 25 mei 2020 uitgebracht. Voor de uitvoering van de in deze rapportage opgenomen aanbevelingen wordt ook een interne actielijst gebruikt, die door Team Financiën is opgesteld. Wij vermelden hieronder de belangrijkste bevindingen en de status hiervan bij de interim-controle.

nr.	Aanbeveling	opvolging aanbeveling
1	Actualisering van procesbeschrijvingen is punt van aandacht.	Geen hoge prioriteit, mede als gevolg van de implementatie van het nieuwe financiële systeem (per 1 januari 2021) en de organisatorische aanpassingen die hiermee samen hangen.
2	<p>Aanbevelingen rondom budgetbeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (verplicht) gebruik van verplichtingen voor verplichtingen meer dan € 10.000,- exclusief BTW; - bewaak en scherp controles op (deel)budgetten in programma's verder aan; - gebruik een financiële projectadministratie; - signalering dreigende overschrijdingen op budgetten dan wel afsluiten budgetten (technisch mogelijk). 	In het kader van de implementatie van het nieuwe financiële pakket en een betere inzet van Cognos als rapportagetool zal ook worden bekeken hoe het financiële pakket het budgetbeheer (beter) kan ondersteunen. En dat geldt ook voor de registratie van verplichtingen en een signaleringsfunctie bij overschrijding van budgetten. De aanbevelingen uit 2019 zijn nog niet doorgevoerd vanwege het uitstel van de implementatie van het financiële systeem naar 2021.
3	Ontwikkel het contractenbeheer. Dit aspect is meer organisatie-breed.	Er is per 2020 een nieuw contractenbeheerssysteem geïmplementeerd (behoudens vastgoed, daarvoor geldt de module VBS).
4	Opstellen van een fraude-risico analyse en vast te stellen door het college.	Een fraude-risico analyse is opgesteld en vastgesteld door het college.
5	Aanbestedingen en externe inhuur (het aangaan en verlengen van contracten). Vergroten bewustwording bij budgethouders is een continue aandachtspunt.	Bewustwording ten aanzien van het inhuren en verlengen van inhuurcontracten is verbeterd. Uit de recente resultaten VIC zijn geen (dreigende) overschrijdingen geconstateerd. Eindejaars zal een spend-analyse plaatsvinden, mede op de externe inhuur. Daaruit kunnen nog bevindingen inzake rechtmatigheid komen.
6	Uitzoeken / onderbouwen van de verleende opdracht aan een instelling in het sociaal domein over de jaren 2016-2019. Er is aanzienlijk meer uitbetaald dan de verleende opdracht(waarde).	Dit interne onderzoek is vertraagd mede vanwege de coronacrisis. Bij het afsluiten van de controle zijn de resultaten van het onderzoek bekend geworden. In de kern komt het erop neer dat de interne aanbestedingsrichtlijnen niet zijn nageleefd (over 2016-2018 heeft uw college al een herstelbesluit genomen) en dat onzorgvuldig is gehandeld. Uit het onderzoek blijkt verder dat er geen sprake is van fraude. De interne controle op dit onderdeel zal worden aangescherpt.

Bij onze eindejaarscontrole zullen wij u opnieuw informeren over de voortgang van de lopende aandachtspunten.

2 BEVINDINGEN VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE (VIC)

Door de VIC worden een groot aantal bevindingen/aandachtspunten genoemd. Samengevat noemen wij de belangrijkste bevindingen hierna:

- Bij de Wmo zijn – net als vorig jaar - relatief veel bevindingen geconstateerd, waaronder:
  - het niet toepassen van het 4-ogen beginsel in het werkproces (geldt overigens ook voor de Jeugdhulp);
  - de juistheid van ondertekening van toewijzingsbeschikkingen roept vragen op;
  - onduidelijkheden rondom de wettelijke vaststelling van de identiteit bij aanvraag van een Wmo voorziening en de dossiervorming (niet alle documenten konden worden teruggevonden);
- Bij de omgevingsvergunningen dakkapellen wordt de toets aan het bouwbesluit brandveiligheid niet meer uitgezet. Dit doet de medewerker zelf na contact met de brandweer. Het VIC-advies is het zorgdragen voor eenduidigheid inzake toetsing en het vastleggen van afspraken met de brandweer waardoor een eenduidige werkwijze wordt geborgd voor alle vergunninghouders. Ook worden er geen constructieberekeningen uitgevoerd met als reden prioriteitsstelling bij Team omgeving. In de applicatie Squit ontbreekt een zichtbare vastlegging van de toets op de opgegeven bouwsommen. Ook hier, vanwege prioriteitstelling en de beschikbare capaciteit, beoordeelt Team Omgeving op basis van aannemelijkheid; dit kan effect hebben zowel op de rechtmatigheid als op de opbrengsten (onzekerheid);
- Bij de begraafrechten komen er (qua omvang beperkte) fouten naar voren vanwege onjuiste berekeningen. Maar ook het proces verdient aandacht. Periodieke aansluitingen ontbreken en de kwaliteit van het lijstwerk is onvoldoende. Een en ander heeft te maken, zo is ons medegedeeld, met de wisselingen van medewerkers. De coronacrisis bemoeilijkt voorts het inwerken.

Wij zullen bij de eindejaarscontrole met de VIC medewerkers bespreken of en in hoeverre de bevindingen gaan leiden tot fouten of onzekerheden in de controle.

GGZ-pilot 2020

In het accountantsrapport 2019 hebben wij gerapporteerd over de GGZ-pilot voor ex-gedetineerden. De bestedingen zijn in strijd met de regels van de Participatiewet en de fiscale regels (loonheffing). De bestedingen zijn toen als onrechtmatig gekwalificeerd. De pilot loopt door in 2020 en deze kosten zijn nog steeds onrechtmatig. Omdat we de fout vorig jaar al hebben meegewogen heeft dit geen effect voor ons oordeel rechtmatigheid 2020.

3 BEVINDINGEN FINANCIËLE PROCESSEN

In dit hoofdstuk gaan wij nader in op (onderdelen van) de financiële processen en brengen wij verslag uit van onze bevindingen over de periode tot en met de interim-controle. Het sociaal domein nemen wij op in het volgende hoofdstuk.

3.1 Verstrekte subsidies

Tijdens onze interim-controle hebben wij het proces rondom de verstrekte subsidies beoordeeld op basis van een re-performance op de aangeleverde VIC dossiers. De bevindingen zijn kort samengevat de volgende:

- subsidiebeschikkingen worden niet op een uniforme wijze ondertekend;
- er zijn achterstanden bij de vaststellingen van de subsidies 2019 en de aanvragen 2020 waarbij termijnen zijn overschreden. Dit wordt veroorzaakt mede door de coronacrisis;
- de subsidierelatie met de Stichting Top Basketball Den Helder SUNS is beëindigd in verband met staatssteun. Het college heeft er voor gekozen om een inkooprelatie met de stichting aan te gaan en de opdracht met een waarde van € 128.000,- toe te kennen. De inkooprelatie wordt voor één jaar aangegaan.

3.2 Aanbestedingsproces

Bij de beoordeling van de aanbestedingsdossiers komt naar voren dat ten aanzien van de registratie van aanbestedingen in InProces flinke stappen zijn gezet. Aanbestedingsdossiers die via TenderNed verlopen worden conform de vigerende werkwijze van het registeren van aanbestedingsdossiers zichtbaar in InProces. Ook de meervoudige aanbestedingen zijn opgenomen in InProces. Wel is de constatering bij de meervoudige aanbestedingen niet altijd relevante aanbestedingsdocumenten meer zijn terug te vinden. De checklist interne controle die is ontwikkeld om het proces van de aanbesteding beter te kunnen borgen is weliswaar beschikbaar, maar wordt zo blijkt uit de VIC - in meer dan de helft van de onderzochte aanbestedingsdossiers - niet aangetroffen.

3.3 Status contractenbeheer CTM

Vanaf 3 februari 2020 is het verplicht om inkoopcontracten te registreren in het contractmanagementsysteem van CTM ('Complete Tender Management'). Inkoopcontracten met een waarde van meer dan € 5.000,- moeten worden geregistreerd. Dit geldt voor zowel abonnementen, onderhoudscontracten en inhuurcontracten extern personeel. Bij de interim controle blijkt dat het invoeren van (alle) contracten nog wel de nodige aandacht vraagt – organisatie breed. En als contracten worden ingevoerd dan is het tevens van belang dat de relevante parameters goed en volledig worden ingevoerd. Het moge duidelijk zijn dat het contractenbeheer pas effectief zal zijn als beheersmaatregel als het systeem juist en zo volledig mogelijk wordt bijgehouden. Overigens zien wij dat een interne werkinstructie en een handleiding CTM beschikbaar is gesteld.

3.4 Fraude-risico analyse is opgesteld

Er is dit jaar een eerste aanzet gegeven voor een (concept) fraude-risico analyse. De inventarisatie is opgesteld. De risico's, de kans dat een frauderisico zich zal voordoen, de impact en de eventuele beheersmaatregelen zijn zoveel mogelijk opgenomen resp. benoemd. De aangegeven interne beheersmaatregelen ondervangen echter niet alle frauderisico's. Wij begrijpen dat deze analyse intern nog nader moet worden uitgewerkt tot een meer praktische aanpak voor de gemeente Den

Helder. De frauderisico analyse zal ook in december 2020 tegelijkertijd met de bespreking van de boardletter met de leden van de Auditcommissie worden besproken.

Wij hebben het college geadviseerd om te focussen op de belangrijkste frauderisico's die zich kunnen voordoen (meer concreet: inkoopfacturen accorderen, (handmatige) betalingen, memoboekingen, vaststellen prestatie akkoord externe inhuur) en daarop zo nodig (aanvullende) controles uit te laten voeren als onderdeel van de interne controle.

3.5 Fiscale aangelegenheden

Het huidige horizontaal toezicht (op basis van de overeenkomst met Belastingdienst) gaat verschuiven naar het 'gezamenlijk kunnen vaststellen dat door organisaties onder het handhavingsconvenant ingediende belastingaangiften aanvaardbaar zijn (brief van 28 januari 2020). Er wordt verwacht dat de gemeente een fiscale zelf-assessment opstelt en monitort of de werking van de fiscale beheersmaatregelen effectief zijn. Periodiek geeft de Belastingdienst aandachtspunten en worden de tussentijdse fiscale bevindingen besproken. Dat betekent dat de gemeente het fiscale proces adequaat moet gaan borgen in de organisatie en de interne controle.

Vanwege de coronacrisis zijn er ten aanzien van inrichting in GRIP achterstanden opgelopen. De bedoeling is te komen tot een Tax Control Framework.

4 STAND VAN ZAKEN SOCIAAL DOMEIN

4.1 Inleiding

Wij hebben tijdens onze interim-controle de verschillende onderdelen van het sociaal domein beoordeeld. De gemeente Den Helder is voor zover wij dat kunnen beoordelen 'bij' met de verwerking van de digitale zorgdeclaraties. Declaraties of facturen die niet via het berichtenverkeer worden aangeleverd worden handmatig alsnog via de applicatie Suites4 sociaal domein verwerkt. Er zijn enkele ontwikkelingen in het sociaal domein die aandacht vragen. Wij gaan daar in dit hoofdstuk nader op in.

4.2 Ondersteuning omzetsdaling zorgleveranciers

Vanwege de coronacrisis heeft de gemeente Den Helder (samen met de andere Noordkop gemeenten) op basis van de richtlijnen resp. afspraken tussen de VNG en het Rijk besloten om de betalingen aan zorginstellingen door te zetten als zorgdeclaraties wegens vraaguitval wegvallen, terwijl voor de instellingen de kosten doorlopen². Uw gemeente wenst de continuïteit van de zorg aan uw burgers te kunnen borgen en wil niet dat zorginstellingen omvallen. De gekozen aanpak is dat per zorgleverancier op basis van de declaraties over januari 2020 en februari 2020 een gemiddelde omvang van de zorg is bepaald. Als er minder is gedeclareerd vanwege de vraaguitval door de coronacrisis kunnen zorgleveranciers het verschil via een aanvullende factuur per maand laten vergoeden. De zorgaanbieders zijn hierover per brief geïnformeerd en de looptijd is thans verlengd tot 31 december 2020. Deze facturenstroom gaat wel buiten het digitale berichtenverkeer en de Suites om. Omdat de richtlijnen en afspraken tussen het Rijk en de VNG ook duidelijk aangeven dat deze betalingen, buiten de contractuele afspraken om, niet mogen leiden tot dubbele uitbetalingen, dient er ook een goede interne controle plaats te vinden om de rechtmatigheid van de uitbetalingen te kunnen vaststellen.

Wij hebben geconstateerd dat de aanvullende (meer)kosten in beeld zijn. De omvang van deze facturen, voor zover nu ontvangen, bedraagt medio september 2020 € 431.000,- voor de Jeugdhulp en € 251.000,- voor de Wmo.

Van belang is hoe de desbetreffende productieverantwoordingen over 2020 eruit gaan zien en of de afzonderlijke facturen hierin al dan niet zijn meegenomen. Uiteindelijk dient de gemeente controles uit te voeren op de juistheid van zorgkosten. Wij merken hierbij op dat deze controles handmatig moeten worden uitgevoerd en dat zal zeker extra tijd vergen van uw medewerkers.

4.3 Betalingen aan zorgleveranciers buiten contract nemen toe

Uit de VIC is gebleken dat zorgaanbieders in toenemende mate worden betaald op basis van zogenaamde betalingsovereenkomsten. De bedoeling is/was om bij hoge uitzondering zorgdeclaraties te betalen als er geen specifieke afspraken of contracten zijn gemaakt met de zorgleveranciers. De omvang van de facturen is tot eind september 2020 voor de Wmo € 1,2 miljoen en voor de Jeugdhulp € 1,3 miljoen. Wij hebben geconstateerd dat hiervoor in de organisatie aandacht is gevraagd.

---

² Notities van 2 juni 2020, 22 juni 2020 en de richtlijn meerkosten werkgroep Rechtmatigheid.

Naast de meer beheersmatige kant (factuurbasis en niet via het digitale berichtenverkeer) raakt deze wijze van inkopen ook het vigerende aanbestedingsbeleid van de gemeente Den Helder. Op basis van ontvangen informatie over 2020 en 2019 is er voor 1 zorginstelling in nog geen 2 jaar ruim € 900.000,- uitbetaald.

Omdat er niet is aanbesteed en deze instelling/opdracht(en) niet via de systematiek 'Openhouse' is geregeld, komt de vraag naar voren of deze inkopen van een leverancier (hoger dan de verruimde vrijstelling Europese aanbestedingsregels van € 750.000) als onrechtmatig moet worden gekwalificeerd. Overigens, als er niets is geregeld geldt een referentietermijn van 4 jaar.

In het ontvangen overzicht is nog andere leverancier waarbij de omvang in totaal over 2019/2020 hoger is dan € 500.000,-.

Of dit onrechtmatig is zal afhangen hoe deze opdracht(en) moet worden gekwalificeerd: zijn het afzonderlijke opdrachten of moeten de opdrachten worden opgeteld. Wij hebben uw college geadviseerd om een inkoop- en aanbestedingsdeskundige dit aspect te laten beoordelen. De overschrijdingen onder de € 750.000,- zijn weliswaar mogelijk onrechtmatig, maar die tellen niet mee bij ons oordeel rechtmatigheid bij de jaarrekening 2020.

5 FINANCIËLE ADMINISTRATIE

5.1 Overlopende activa en passiva

Vast onderdeel van onze interim-controle is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie met betrekking tot tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria). Ten aanzien van tussenrekeningen (balans) hebben wij vastgesteld dat er geen materiële achterstanden zijn met het boeken in de financiële administratie.

5.2 Ontwikkelingen bij de kapitaaldeelningen

Uw college heeft onlangs met de 'rapportage verbonden partijen september 2020' informatie over de privaatrechtelijke verbonden partijen aan de raad verstrekt. In de rapportage zijn de risico's, het inhoudelijk kader en de financiële cijfers over 2019 en tussentijdse cijfers 2020 (voor zover beschikbaar) opgenomen. Samenvattend zijn de ontwikkelingen als volgt:

- Voor de oprichting en implementatie van de nieuwe Erfgoedstichting zijn de nodige stappen gezet. De raad heeft op 28 september 2020 besluiten genomen over de herfinanciering van Willemsoord BV en er is een 'algemeen belang besluit' genomen in verband met de toepassing van de Wet Markt en Overheid. De financiële en fiscale risico's zijn benoemd in de tussentijdse rapportage van september 2020. Bij de definitieve jaarrekening 2019 is een goedkeurende controleverklaring verstrekt zonder (continuïteits)voorbehoud. Vanwege coronacrisis verwacht Willemsoord BV wel dat de debiteurenpositie ultimo 2020 fors zal oplopen en zal dit effect hebben op het jaarresultaat 2020;
- Bij de Port of Den Helder constateren wij dat de jaarrekening 2019 is vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders en dat een goedkeurende controleverklaring is afgegeven door de nieuwe accountant. De coronacrisis heeft een materieel effect op het aantal scheepsbewegingen en derhalve op de inkomsten en het resultaat voor 2020. Wij begrijpen ook dat de verstrekking van de € 3 miljoen (restant) voor de Kooyhaven nog gaat plaatsvinden; een raadsvoorstel is aan de raad toegezonden;
- Baggerbeheer BV zal met terugwerkende kracht per 1 januari 2020 zich terugtrekken als vennoot in de Vof Milieupark Oost. Hiervoor zijn met de achterblijvende vennoot financiële afspraken gemaakt. In totaal betaalt de gemeente Den Helder € 4,3 miljoen voor de afwikkeling van het resultaat over 2019 en voor de finale kwijting. Baggerbeheer BV zal na de finale afwikkeling worden geliquideerd.

5.3 Helders Steunfonds ingesteld

De raad van de gemeente Den Helder heeft op 11 mei 2020 besloten tot instelling van het Helders Steunfonds. Het fonds is gevoed uit de algemene reserve en bedraagt € 2 miljoen. De doelstelling van het fonds is om de negatieve effecten van de coronacrisis op te vangen. Het fonds wordt gebruikt als laatste vangnet voor instellingen en bedrijven waarvoor geen andere voorzieningen of middelen beschikbaar zijn. In het voorstel zijn de criteria benoemd om in aanmerking te komen voor een bijdrage. Voor huisvestingslasten (bedrijven) geldt als kader de Verordening tijdelijke tegemoetkoming huisvestingslasten detailhandel en horeca (er is ook een aanvraag formulier beschikbaar gesteld). De vergoeding bedraagt maximaal € 2.000,- en de bijdrage wordt vastgesteld op basis van de overgelegde documenten en bescheiden ontvangen van de aanvrager (art. 4 van de verordening). Er vindt geen controle achteraf meer plaats.

Voor culturele instellingen geldt dat een (aanvullende) subsidie kan worden aangevraagd. Wij constateren dat voor bijdragen onder de € 50.000,- geen verantwoording achteraf hoeft te worden ingediend. De toetsing vindt plaats bij de aanvraag en de besluitvorming daarbij. Voor instellingen die al subsidie ontvangen van de gemeente loopt de verantwoording van de aanvullende subsidie mee met het reguliere subsidieproces.

6 ONTWIKKELINGEN WET- EN REGELGEVING

In dit hoofdstuk van onze managementletter gaan wij in op aandachtspunten voor onze controle en landelijke ontwikkelingen die voor alle gemeenten van belang zijn. Het gaat er om kort de ontwikkelingen weer te geven. Deze ontwikkelingen zijn ook van toepassing op de gemeente Den Helder.

6.1 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder Zzp'ers. Tot 1 oktober 2020 kan nog Tozo 2 worden aangevraagd. Na 1 oktober 2020 geldt Tozo 3, deze regeling loopt tot 1 juli 2021. Wij zien dat bij de Tozo 2 uitkering de voorwaarden al zijn aangescherpt (aanvragen mag niet meer geldmiddelen hebben dan € 46.520,-). Onlangs is deze 'vermogenstoets' mede vanwege de aanscherpingen van de corona maatregelen bij de Tozo 3 weer komen te vervallen zo heeft de regering medegedeeld.

Stand Tozo

De Tozo voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De gemeente heeft de uitvoering neergelegd bij Bureau Halte Werk in Alkmaar (gemeente Alkmaar). De stand van zaken is dat ultimo september 2020 bureau Halte Werk een bedrag van € 3,2 miljoen op aanvraag heeft verstrekt aan ondernemers. In totaal heeft de gemeente € 4,7 miljoen aan voorschotten van het Rijk doorbetaald aan Bureau Halte Werk. De bestedingen blijven nog achter op de ontvangen voorschotten van het Rijk. Verder is overeenstemming bereikt over de vergoeding die gemeenten zullen ontvangen voor uitvoeringskosten (€ 450,- per besluit). In Den Helder zijn verder op de uitvoering geen details voor onze controle beschikbaar. De accountant van Bureau Halte Werk zal, zo is ons medegedeeld, de controles op de Tozo-regeling(en) uitvoeren.

SiSa-verantwoording

De Tozo gaat naar verwachting onderdeel uitmaken van de SiSa-verantwoording 2020. Gezien de financiële omvang van de regeling in de SiSa-verantwoording 2020, alsmede de berichten in de media over 900 mogelijke fraudegevallen (de regeling is haastig in elkaar gezet met risico voor fraude omdat de toets vooraf beperkt is geweest) zal er vanuit het Rijk mogelijk fors wordt ingezet op controles op de Sisa-verantwoording. Ondanks de uitbesteding aan Bureau Halte Werk blijft de gemeente Den Helder zelf verantwoordelijk voor deze bestedingen.

Auditinstructies en review

Wij hebben onlangs de accountant van Bureau Halte Werk concept auditinstructies toegezonden. Hiermee wordt vooraf duidelijk welke informatie aanvullend aan ons moet worden overgelegd t.b.v. SiSa-controle 2020. Wij zullen deze accountant gaan vragen om tenminste zijn controleplan SiSa, de specifieke risicoanalyse en een afsluitend controlememorandum met betrekking tot de gemeente Den Helder te overleggen. Afhankelijk van de aangeleverde documentatie kan een dossierreview op de uitgevoerde werkzaamheden van de accountant van Bureau Halte Werk worden uitgevoerd.

Wij zullen nog dit najaar contact opnemen met de accountant van Bureau Halte Werk om nadere afspraken te maken.

6.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van 2021 dient het college een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. Op 20 maart 2020 heeft de Commissie Bado de Notitie Rechtmatigheidsverantwoording uitgebracht.

College

Het college gaat verantwoording afleggen over de naleving van regels. Denk dan bijvoorbeeld aan Europese aanbestedingen, verstrekte subsidies, maar ook aan zaken zoals misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden. Het college stelt jaarlijks zelf een verantwoording op en neemt deze verantwoording op in de jaarrekening.

Raad

Er is ook een rol weggelegd voor de gemeenteraad: welke grenzen stelt de raad, en voor welke fouten/onduidelijkheden wil de raad in het kader van zijn controlerende rol geïnformeerd worden? De bandbreedte voor de rapportage van afwijkingen (zowel voor fouten als onduidelijkheden) moet volgens de notitie (en de wet) gaan liggen tussen 0 en 3% van de totale lasten inclusief dotaties aan de reserves. Overigens staat het de gemeenteraad vrij om het percentage in de loop van de tijd aan te passen.

Rol accountant

De accountant toetst of de jaarrekening getrouw is. De rechtmatigheidsverantwoording vormt een onderdeel van de jaarrekening en derhalve beoordeelt de accountant of deze verantwoording ook getrouw is.

Relatie met de interne controle

De keuze (percentages) die de raad maakt heeft mogelijk een effect op de inzet (en kosten) van de interne controles. Omdat de meeste gemeenten (verbijzonderde) interne controles hebben opgezet en hier in hebben geïnvesteerd, verwacht de Commissie Bado dat de impact er zeker is, maar ook niet moet worden overdreven. Voor een belangrijk deel is er sprake van overlap, zoals tussen rechtmatigheid en getrouwheid en het gaat ook primair om die beheershandelingen met een financieel karakter. De Commissie Bado gaat uit van een groeiproces, zowel voor de gemeente als voor de accountant.

Geen SiSa

Nadrukkelijk wordt aangegeven dat de verantwoording over de specifieke uitkeringen (SiSa) geen onderdeel uit maakt van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit aangezien gemeenten niet aan de raad verantwoorden, maar aan het Rijk. Dit betekent ook dat de controle en de oordeelsvorming door de accountant nog steeds betrekking heeft op de getrouwheid en de rechtmatigheid. Onrechtmatigheden in de SiSa-controle tellen derhalve gewoon mee bij de oordeelvorming.

Invoering 2021?

Wij merken volledigheidshalve nog op dat wij op basis van uitingen in een recent overleg er bij de NBA en de VNG nog geen duidelijkheid is over de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2021. Een en ander houdt verband met de coronacrisis. Eventueel uitstel lijkt niet uitgesloten te zijn.

7 SAMENVATTING EN CONCLUSIE

Wij hebben onlangs de interim-controle uitgevoerd bij de gemeente Den Helder. Uit onze werkzaamheden tot en met de interim-controle zijn geen bevindingen gebleken, waar mogelijk bij de eindejaarscontrole voorgeschreven toleranties overschreden (dreigen te) worden. Wel zijn er nu nog enige onzekerheden, mede omdat de VIC-werkzaamheden over de 2^e helft van 2020 nog niet zijn afgerond.

Over de juistheid en rechtmatigheid inzake de bestedingen in het sociaal domein, en dan met name de onderdelen Jeugdhulp en Wmo, inclusief Pgb's is nu nog geen duidelijkheid. De gemeente is bij de afronding van de Wmo en Jeugdhulp afhankelijk van de partners in de 'zorgketen'. De relevante documenten zullen wij pas bij de eindejaarscontrole beoordelen. En dat geldt overigens ook voor relevante documenten en bescheiden zoals jaarverantwoordingen en controleverklaringen van de verschillende verbonden partijen.

De coronacrisis heeft naar verwachting een financiële impact op het resultaat, maar dat is op moment nog onvoldoende duidelijk. Uw college verwacht bij de Tweede Tussenrapportage 2020 hierover meer duidelijk te verschaffen.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA